

tisk beslutninger kan træffes uden hensyntagen til de økonomiske konsekvenser, og hvor spørgsmål om betalingsbalance, inflation, renteniveau, beskæftigelse, offentlige udgifter og skattetryk slet ikke er centrale politiske spørgsmål? Og hvilke forskningsmæssigt interessante hypoteser kan formuleres på dette grundlag?

Som anmelder sidder man tilbage med en undren over, hvordan det kan gå til, at en af Sveriges fremmeste politologer i samarbejde med ni kolleger og med gode råd fra endnu flere ikke selv har stillet disse spørgsmål. Eller om man efter to gennemlæsninger og utallige efterfølgende opslag stadig ikke har forstået meningen!

Ib Faurby

Erik Bach Nielsen, Sovjetunionens Historie, København: Munkegaard 1980, 251 s., 94,00 kr.

Lad mig sige det straks. Denne bog er god. Ja, jeg tør egentlig godt sige fremragende. Men forfatteren besidder også de faglige og pædagogiske forudsætninger, der skal til for at kunne skrive en bog af denne karakter. I flere år har han undervist i russisk og historie i gymnasier og fungerer i øjeblikket som fagkonsulent i russisk, i forbindelse med hvilket han gjort en slidsom indsats for at styrke dette fags stilling i gymnasieskolen. Bogen føjer sig smukt ind i rækken af danske fremstillinger af Ruslands/Sovjetunionens historie, der er udkommet i de senere år. Jeg tænker her på blandt andet J.P. Noacks, Den stalinistiske revolution. Evedtræk af det sovjetiske samfunds politisk-økonomiske udvikling 1921-53 (1976) - C. Pape/P. Terkelsen, Ruslands historie 1855-1917 (1979) - N.E. Rosenfeldts (red.), Sovjetunionens historie 1917-70 (i sidste tilfælde er der ikke tale om en fremstilling af Sovjetunionens historie, men derimod om et referat af historieforskningens resultater) (1979) o.fl.

Sovjetunionens Historie har sit primære publikum i gymnasiet og HF, hvor der længe har været behov for en bredere fremstilling af emnet, og hvor denne bog vil være særdeles velegnet i historieundervisningen, men den burde også kunne finde et publikum uden for gymnasieskolen. Fremstillingen er periodiseret i følgende perioder: 1917 - ca. 1930; ca. 1930 - 1953 og perioden efter 1953. Som indledning er der et kaptiel om revolutionen i 1917 og dens baggrund (et emne, forfatteren i øvrigt allerede i 1973 har præsenteret i en kildesamling under titlen Den russiske Revolution 1917) og afslutningsvis et kapitel om det politiske system. Hver af de ovennævnte tre perioder har fået tildelt et kapitel, der behandler periodens økonomi, politik, udenrigspolitik (denne dog forholdsvis kort) og

tisk beslutninger kan træffes uden hensyntagen til de økonomiske konsekvenser, og hvor spørgsmål om betalingsbalance, inflation, renteniveau, beskæftigelse, offentlige udgifter og skattetryk slet ikke er centrale politiske spørgsmål? Og hvilke forskningsmæssigt interessante hypoteser kan formuleres på dette grundlag?

Som anmelder sidder man tilbage med en undren over, hvordan det kan gå til, at en af Sveriges fremmeste politologer i samarbejde med ni kolleger og med gode råd fra endnu flere ikke selv har stillet disse spørgsmål. Eller om man efter to gennemlæsninger og utallige efterfølgende opslag stadig ikke har forstået meningen!

Ib Faurby

Erik Bach Nielsen, Sovjetunionens Historie, København: Munkegaard 1980, 251 s., 94,00 kr.

Lad mig sige det straks. Denne bog er god. Ja, jeg tør egentlig godt sige fremragende. Men forfatteren besidder også de faglige og pædagogiske forudsætninger, der skal til for at kunne skrive en bog af denne karakter. I flere år har han undervist i russisk og historie i gymnasier og fungerer i øjeblikket som fagkonsulent i russisk, i forbindelse med hvilket han gjort en slidsom indsats for at styrke dette fags stilling i gymnasieskolen. Bogen føjer sig smukt ind i rækken af danske fremstillinger af Ruslands/Sovjetunionens historie, der er udkommet i de senere år. Jeg tænker her på blandt andet J.P. Noacks, Den stalinistiske revolution. Evedtræk af det sovjetiske samfunds politisk-økonomiske udvikling 1921-53 (1976) - C. Pape/P. Terkelsen, Ruslands historie 1855-1917 (1979) - N.E. Rosenfeldts (red.), Sovjetunionens historie 1917-70 (i sidste tilfælde er der ikke tale om en fremstilling af Sovjetunionens historie, men derimod om et referat af historieforskningens resultater) (1979) o.fl.

Sovjetunionens Historie har sit primære publikum i gymnasiet og HF, hvor der længe har været behov for en bredere fremstilling af emnet, og hvor denne bog vil være særdeles velegnet i historieundervisningen, men den burde også kunne finde et publikum uden for gymnasieskolen. Fremstillingen er periodiseret i følgende perioder: 1917 - ca. 1930; ca. 1930 - 1953 og perioden efter 1953. Som indledning er der et kaptiel om revolutionen i 1917 og dens baggrund (et emne, forfatteren i øvrigt allerede i 1973 har præsenteret i en kildesamling under titlen Den russiske Revolution 1917) og afslutningsvis et kapitel om det politiske system. Hver af de ovennævnte tre perioder har fået tildelt et kapitel, der behandler periodens økonomi, politik, udenrigspolitik (denne dog forholdsvis kort) og

kulturpolitik (hvor skole- og familiepolitik får en nærmere behandling). Forfatteren giver indgående besked om udviklingens hovedtræk og lægger op til drøftelse af de essentielle begivenhedsforløb, idet der til hvert kapitel er tilføjet nogle afsnit, der kaldes "Materiale" - uddrag af bøger om Sovjetunionens historie, statistik mm. (både vestlige og sovjetisk materiale) - hvor det pædagogiske sigte har været at uddybe de emner, der er nævnt i fremstillingen og samtidig påpege forskellige historikers opfattelse af samme emne. Materialeafsnittene er desuden forsynet med forslag til spørgsmål til diskussion. Bogen imødekommer således på imponerende vis det pædagogiske behov for relevant synspunktorienteret og problematiserende materiale.

Med godt systemoverblik giver bogen konsistente forklaringer på strukturen i det sovjetiske samfund med indfølelse pædagogisk sans. Bogens pædagogiske sigte gennemføres konsekvent, og det er på dette plan fremstillingen adskiller sig afgørende fra de gængse indføringer i Sovjetunionens historie. Og desuden i det forhold, at forfatteren i sin gennemgang af Sovjetunionens historie medtager den kulturelle udvikling, hvorved væsentlige træk i den sovjetiske udvikling fremdrages.

Jeg har egentlig kun et par mindre forbehold. Eksempelmaterialet under afsnittene "Materiale" synes mig til tider en smule forældet og fremstillingen har lejlighedsvis en hældning til det personcentrerede, men jeg må understrege, at disse mindre forbehold på ingen måde kan rokke ved min overvejende opfattelse, at undervisningerne i Sovjetunionens historie er hjulpet godt på vej med dette værk. Bogens billedmateriale lever fuldt op til de pædagogiske krav, der har ligget bag fremstillingen. Endelig skal jeg nævne, at bogen er forsynet med en anoteret bibliografi og et fyldigt register, og i øvrigt bemærke, at Bach Nielsen har valgt at gengive de russiske navne i en stavemåde, der lydmæssigt ligger så tæt som muligt på den russiske udtale. For et ikke-russisk kyndigt publikum er det så absolut en fordel. Som læsere kan vi altså være ganske fornøjet med denne bog. Det samme kan forfatteren med sin indsats.

Johnny Christensen

Nær og fjern. Samspillet mellem indre og ydre politik. Studier tilegnet professor, dr.phil. Sven Henningsen. København: Forlaget Politiske Studier, 1980. 396 s., 90,00 kr.

Titlen på dette festskrift kunne meget vil skabe indtrykket af et konturløst sammenstik af afhandlinger, der ikke har andet til fælles en forfatterens nær-